

DEMOKRACIJA

Uredništvo: Trst, ulica Machiavelli 22/II - tel. 62-75
Uprava: Trst, ul. S. Anastasio 1/c - tel. 30-39 —
Goriško uredništvo: Gorica, Riva Piazzetta 18
Cena: posamezna številka L 15. — Naročnina:
mesečno L 65 (za inozemstvo L 100). — Poštni
čekovni račun št. 9-18127.

Leto III. - Štev. 21

Trst - Gorica 27. maja 1949

Izhaja vsak petek

NE BOJ SE VOLITI!

»Samo Bog te vidi, Stalin ne!« — to je bilo geslo, s katerim so pred letom dni, pri odločitvah 18. aprila 1948, izbijali iz kosti strah tistim Italijanom, ki so se bali iti na volišče. Propaganda, ki se je opirala na to geslo, je nedvomno pomagala premagati rdečo nevarnost bolj učinkovito kakor vse drugo.

Nič manj kakor tedaj je takšna propaganda na mestu tudi pri bližnjih volitvah na Svobodnem tržaškem ozemlju in še prav posebno za Slovence.

Resnica namreč je, da se marsikateri Slovenec pomišlja iti na volišče in tam glasovati tako, kakor mu narekuje vest in narodna čast, — ker se boji.

Boji se, da se bo zvedelo, kako je volil. Boji se, da bi moral dati odgovor, če bi zmagali tisti, katerih ne mara voliti. Boji se maščevanja onih, ki se že zdaj ponajajo kot zmagovalci, čeprav niso še gotovi niti enega samega glasu.

Ta strah je razumljiv. Slovenci na tem ozemlju že ne vedo več, kaj so prave svobodne in demokratične volitve. Petindvajset let niso poznali druge postave kakor postavo biča in puške. Ožgani židovi slovenskih hiš po Krasu; grobovi tistih, ki so jih pobijali v imenu rimske pravice — vse to še preveč zgovorno priča, kaj se je zgodilo s tistimi, ki so si upali povedati, kaj so; ki so si drznili podariti, da so Slovenci.

Tisti fašizem, ki je vse to delal, je za volitve v Trstu znova dvignil glavo tako, kakor tega ne najdemo nikjer drugje v Evropi. Demokratične države, ki so se v drugi svetovni vojni skoraj uničile, da bi zatrle fašistovsko zlo, menda sodijo, da lahko trpe njegovo obnavljanje prav na tem nevarnem in kočljivem delu Evrope.

Med najglasnejšimi oznanjevalci novega fašizma tukaj so ljudje, ki so že v dejanju dokazali, kako si zamisljajo svoj imperij. Ti odkrito groze, da pride kmalu dan obracuna — in kako znajo obračunavati oni, kadar imajo oblast, Slovenci bridko vemo.

Nič manj nasilno in grozeče kakor fašisti vseh odtenkov in barv ne nastopajo v sedanjem volivnem boju komunisti moskovske in beograjske vere. Tudi oni hočejo za zstraševanjem ljudi prisiliti, da bi volili zanje, ali pa jih odvrniti, da ne bi volili za koga drugega. Fojbe, ugrabljanja, »ljudska« sodišča in drugo, kar smo Slovenci poskusili v kratkih letih po koncu druge svetovne vojne — vse to nam dokazuje, da oboji komunisti svobodo, demokracijo in enakopravnost razumejo natanko tako kakor njihovi predniki in najbližnji totalitarni sorodniki — fašisti.

Pri narodu, ki je na lastni koži občutil žalostne blagoslove obeh totalitarizmov, je torej strah več kakor razumljiv.

Ni pa ta strah upravičen in lah-

ko rečemo, da je nespameten in neutemeljen.

Volitve 12. in 19. junija ne bodo kakšni Mussolinijevi, Titovi ali Stalinovi plebisciti, kjer bi človek mogel izbirati samo med glasovnico za edino stranko, pa med strojno. Te volitve bodo svobodne in tajne. Pri njih ne bosta ne OZNA, ne OVRA zapisovali, če si volil, in zlasti ne, koga si volil.

Tajnost in svoboda volitev sta zavarovani z zakonom in oblastjo ki je nimajo in je ne bodo imeli v rokah ne desni, ne levi fašisti. Ta zakon in ta oblast ne bosta klicala na odgovor nikogar, zakaj je volil, ali zakaj ni; še manj pa, da bi koga spraševala, kako da je volil tako, kakor je. Za tisto, kako se je odločil in kako je glasoval, ne bo torej nihče odgovarjal drugemu kakor svoji vesti!

Prvič po tridesetih letih, kar smo Slovenci tukaj bili deležni črnega in rdečega »novega« reda, bo mo doživeli demokratične volitve, katerih edini namen je, omogočiti vsem državljanom, da svobodno povedo, katero stranko in katero moče hočejo imeti na oblasti.

Demokratične, to je, svobodne in tajne volitve pa bodo dosegle svoj namen le, če bodo prav vsi upravičenci šli na volišče ter s svojim glasom potrdili svoje zahteve. Od teh volitev bomo zlasti Slovenci imeli kaj koristno edino le, če bomo prav vsi volili in volili tako, kakor nam zapovedujejo osnovne narodne koristi.

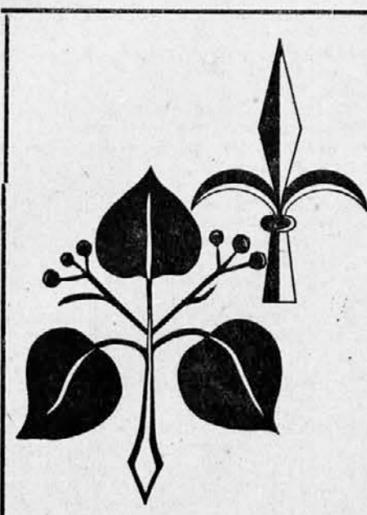
Se zlasti morajo iti voliti vsi tisti, ki se neutemeljeno boje tega ali onega. Če hočejo preprečiti, da ne bodo oblasti in odločanja dobili spet v roke oni, ki bi hoteli tudi tukaj uvajati spet »demokracijo« črnih strajc ter javnih volitev v znamenju OZNA-e, potem je treba iti na volišče in je treba svoj glas oddati tisti listi, ki je proti nemu in proti drugemu fašizmu.

Totalitarizmu vsake barve je mogoče v demokratičnem redu preprečiti zmago samo z enim orozjem. To orozje je volivna glasovnica, ki zapira pot vsaki revoluciji in vsaki diktaturi. To orozje je močnejše od pištole in brzo-strelke. Zato ga je treba 12. in 19. junija uporabiti proti vsem, ki bi radi tukaj uvedli tisto, kar smo poznali od leta 1920 do 1945 in kar okušajo naši rojaki onstran zasto-ra od leta 1945 dalje.

Kdor se tega boji, bo šel voliti in bo volil slovensko! Sel bo voliti zaradi svoje bodočnosti, zaradi bodočnosti svojih otrok in vsega svojega naroda. Sel bo voliti, da dokáže, da je in hoče biti Slovenec; da je in da hoče ostati svobodno človek in da hoče živeti v svobodi pred strahom.

Ti, ki se bojiš, se vedno spomni ene resnice: samo Bog te bo videl, kako boš volil, Stalin, Tito in fašist ne!

Ce obojaki fašizem in komunizem ter se ju bojiš, pojdiš voliti in boš zato VOLIL SLOVENSKO!

Volivni znak
Slovenske narodne liste
je

„Lipova vejica
s helebardo“!

To je naš znak!
Tega bomo vsi volili!

Kdor seje veter, žanje burjo!

Na slovenski radijski postaji so italijanske stranke, ki potiskajo ponovno Trst v objem Italije, z demokratskim govorom odprle in verjetno tudi zaključile volivno borbo, prepričane, da je vsaka slovenska beseda za priključitev STO-a Italiji popolnoma odveč in gola izguba časa. Ostale stranke, ki so bodisi iskreno, bodisi iz taktičnih razlogov na strani samostojnosti Trsta in za spoštovanje italijanske mirovne pogodbe, pa se pridno potegujejo za naklonjenost slovenskih volivcev.

Za babjčevce se je na radiu oglašil sam izbrani nosilec liste št. 2, g. Stoka. Razen svojega dolgočasnega posnemanja starih avstrijskih narednikov, ki so svojo ljubezen do slovenskih novincev izražali z bogato zalogo psovka, ni povedal nič novega. Saj je tudi nerodno hvalisati barko, ki se potapja. Nekaj naših pripomb pa le zasluži, ker je tudi on pohruštal besedo »Primorskega dnevnika«, da se z nami ne bodo prekalili — in da nas danes povsod drsajo po zobeh, je pač najboljši dokaz, da smo na pravi poti in povsem, da nas je mnogo, mnogo več kakor pa je to všeč italijanskim priključevavcem in komunistom.

Glede izbire »velmože« se, g. Stoka, naša Zveza res ne more meriti s pestrostjo fronte št. 2, ki so ji njeni krojači z vso upravičenostjo odrezali »svobodo«, kakor so ji že prej sneli »narodno« krinko. G. Stoka ne more kajpada, kot živi besednjak komunističnih vprašalnih pol, ki so edini vir boljševiških modrosti in ki so se po komunistični burji malo zamešale, svojih govorniških umotvorov sprostiti pod sinje tržaško nebo brez cenjenih izdajalskih obližev. Mi bi g. Stoki in njegovim

družbi nujno priporočili, da bi si s temi obliži pokrila že precej pokvarjeno maslo na voditeljskih glavah tržaškega komunizma, ker to maslo hudo zavdaja po resnični izdaji — ne taki, ki si jo tako izdatno delijo razni komunistični tekmeči drug drugemu, tako v Trstu kakor po drugih središčih ljudskih demokracije. To maslo se bo ob toplih junjskih dneh prav gotovo sedito po razočaranih obrazih. Saj menda še niste pozabili na prijateljske obiske Togliattija v Beogradu in na trgovske sposobnosti svojih gospodarjev pri prodajanju življenjskih interesov našega ljudstva...

Gotovo Vam je, g. Stoka, tudi še v dobrem spominu govor nekega komunističnega veljaka: »da tudi če izgubimo pol Jugoslavije, se ne umaknemo z oblasti...« Take kupčije so seveda življenjski interesi partije — in ker je partija — po komunistični demagogiji — ljudstvo, taka barantanja seveda niso izdajalska. Za partijo je pač vseeno ali pripada Trst Titu ali Togliattiju — malenkostna administrativna zadeva. Take kupčije razumejo internacionalni partijski, slovensko ljudstvo pa, ki so mu vsi mešetarji zoprti, take umazane kupčije zavrača in ve danes brez oznovske soli, kje stojijo resnični izdajalci.

Tudi o »samozvancih« g. Stoka nima sreče. Tudi to modrost je nesrečno potegnil iz kremeljske kartoteke neposredno po madžarskih in bolgarskih »volitvah«, ki tako močno dišijo po mussolinijanskih plebiscitih. Takrat, ko so krpali »volitve« v Jugoslaviji in jih spravili pod streho celo z blagoslovom azahodnega imperializma, so se vse zapornice ljudskih demokracij odprle in oznanjale svetu samobit-

nost 99,99 odstotkov jugoslovanske ljudske volje. Danes so ti samobitni »izvoljenici« v ustih prav istih trobil zgolj »samozvana klika«. Kako čudovito demokratična je ljudska volja na vzvodu, ki jo z enim samim pritiskom na gumb tajne policije obračaš po mili volji. Pa potrpimo še nekaj tednov, g. Stoka! Po volitvah bo naš narod tudi fizično odložil samozavnce, kakor jih je v srech že davno. Takrat Vaš balon ne bo samo pušcal, kakor je tako lepo povedal Vaš voditeljski doktor pred kratkim v Bazovici, ampak bo počil.

Tudi z odkrivanjem preteklosti in dogotkov iz fašistične dobe se Vam ne godi bolje. O komunističnih podvigih v tej žalostni dobi smo zvedeli sele takrat, ko ste srečno zajahali tujega konja. Iz fašistične dobe so nam pač v spomin dolge vrste narodnih mladenčev in mladenk, saj smo bili med njimi, ki so tvegali svoja življenja za narodne koristi slovenskega naroda. Oni so bili tisti, ki so stopali na narodni — ne komunistični — žrtvenik proti diktatorski strahovladji in med njimi ni bilo komunistov. Tisti četr tucata, ki ga imate danes za vzorec v Vaših vrstah, se z našimi mučeniki ni boril zato, da slovenski narod zamenja enega nasilnika za drugega. Kakor ste se polastili vsega narodnega premoženja, njegove svobode, njegove kulture in sploh vsega, kar je ta narod skozi stoletja ustvarjal brez vas, tako ste se polastili tudi njegovih mrtvih mučencikov. Vsa dediščina, ki Vam je padla v roke po zakonih džungle, je last slovenskega naroda in ni več daleč čas, ko jo boste morali vrniti njegovemu zakonitemu lastniku, ker imajo zakoni džungle (Nadaljevanje na drugi strani)

Od srede do srede

19. MAJA: Britanska laburistična stranka je izključila iz svojih vrst znana komunistična priganjača, poslanca Ziliacusa in Solleya. — Za prvega ameriškega visokega civilnega komisarja v Nemčiji so imenovali znanega gospodarstvenika Mc Cloya. — Velike manifestacije libijskih Arabcev od vesolja, da so Združeni narodi odklonili vrnitev bivših kolonij Italiji. — Nov oborožen spopad na meji med Madžarsko in Jugoslavijo. — Moskovski radio napada Tita, da je prepustil Amerikancem bakrene rudnike v Boru. — General Franco je govoril o zadnjem sklepu Združenih narodov proti Spaniji ter povedal, da se bo Spanija odselej vezala le s tistimi narodi, ki so ji sorodni po krvi, jeziku in veri. — V Perziji so obsodili na smrt 8 vodilnih članov komunistične stranke, ker so s sovjetsko pomočjo rovarili proti sedanjemu redu v državi. — Rumunski general Petrescu, bivši podtajnik v vojnem ministrstvu, je pobegnil iz Jugoslavije v Italijo. — Izredna seja vrhovnega poveljstva Titove vojske zaradi kominformističnih izjav ob madžarski, albanski in bolgarski meji. — Neki sovjetski letalec je z najnovejšim lovcom na reaktivni pogon zbežal na Svedsko. — Grška zbornica je spremenila sedanja ustavo tako, da državnim uslužbenecem ne bo več dovoljeno stavkati. — Za francoskega civilnega visokega komisarja v Nemčiji so imenovali Francois-Ponceta, ki je bil zadnji francoski poslanec pri Hitlerju.

20. MAJA: Jugoslavija in Madžarska sta z raznimi omejitvami skoraj povsem onemogočili medsebojni letalski promet. — Ameriški zunanji minister Acheson svari javnost, naj si ne dela preveč utvar glede uspeha bližnjih posvetovanj med štirimi zunanjimi ministri v Parizu. — Prvi sestanek mednarodne komisije za nadzorstvo nad Porurjem v Londonu. — V Beogradu so obsodili na prisilno delo 8 mladih ljudi, ker so ustanavljali protikomunistične odporne organizacije. — Vrhovni poveljnik turške vojske mornarice, admiral Ulgen, je prišel na uradni obisk v Združene države. — Na Finskem so izpustili bivšega predsednika republike Rytija, ki so ga obsodili na pet let ječe, ker je 1941. napovedal vojno Sovjetom. — CIO, druga največja sindikalna organizacija v Združenih državah, je sklenila izstopiti iz svetovne sindikalne zveze, ki so se je polastili komunisti. — Obmejni spopad med Titovci in Albanci na Skaderskem jezeru. — Avstrijski kancler dr. Figl je na občnem zboru Ljudske stranke izjavil, da avstrijski krščanski demokrati ne bodo nikoli privolili v kako avtonomijo za koroske Slovence. — Madžarska vlada je nenadoma odstopila. — Tito napoveduje, da se bodo on in njegovi z vso silo branili pred napadi Kominforma in Sovjetske zveze, katerih pritisk na Jugoslavijo je od dne do dne hušji. — Za sedež mednarodne komisije za nadzorstvo nad Porurjem so določili mesto Düsseldorf. — V Atenah je umrl bivši regent, nadškof Damaskinos, ki je v kočljivih trenutkih po vojni večkrat rešil državo poloma.

21. MAJA: Stavka 700.000 kmetijskih delavcev v severni Italiji, ki so jo zamenili in jo vodijo komunisti, traja dalje. — Ameriški zunanji minister Acheson je odpoval na konferenco štirih zunanjih ministrov v Pariz. — Danske delavske strokovne organizacije so izstopile iz mednarodne sindikalne zveze, ker je postala komunistično orodje. — Avstrijski zunanji mini-

Beseda Italijanom

Otvoritveni volivni govor dr. Frana Vesela na tržaški italijanski radijski postaji

Govorim svojim tržaškim sodržavljanom italijanske narodnosti kot predstavnik Slovenske narodne liste, ki ima za svojo oznako pri nas udomačeno lipovo vejico s helebardo.

Ni moj namen — in to takoj v začetku pritrjem — da bi vas skušal z volivno propagando pridobivati za našo listo, o kateri veste, da je edina na vsem našem ozemlju, ki jo sestavljajo izključno slovenski kandidati.

Govorim vam zato, ker vam želim prikazati naše vodilne smernice in vas seznaniti z našim hoteljem, ki jih tukajšnji italijanski iredentistični listi, denarno podprti po strankah iz sosednje republike na žalost sistematično potvarjajo ali zamolčujejo.

Ce izvzamemo kakšno sporadično in tendenčno vest o belih Slo-

vanih, sprtih ali sporazumevajočih se s komunističnimi Slovani in če izvzamemo že običajno borbo proti slovenskim šolam na začetku vsakega šolskega leta, zarota molka obdaja vse, kar se nanaša na izžolvanje slovenskih in slovenskih demokratov v Trstu.

Zarota molka

Zgoraj omenjeni listi ne priznavajo na tem ozemlju obstoja slovenskega avtohtonega ljudstva, ki že preko 1300 let s svojim delom in s svojo marljivostjo uspešno in odločilno prispeva svoj delež k razvoju tržaške luke, ki je zaslovela po vsem svetu zaradi svojega trgovskega prometa in svoje industrije.

Omenjeni listi so pozabili na petindvajset let krutega fašističnega gospodarstva nad slovenskim narodom. Isti listi namenoma pozabljajo, da so nas za časa fašizma oropali vsega našega kultur-

nega in gospodarskega bogastva, in tega zadnjega smo tedaj cenili na tristo milijonov zlatih kron!

Zaradi vsega tega se prav radi poslužimo možnosti, ki nam jo daje razumni ukrep Zavezniske vojaške uprave, da moremo spregovoriti tudi pred mikrofonom italijanske radijske postaje, ker se nam tako nudi prilika, da vas seznanimo z našimi pogledi in da vam prikažemo vso hinavščino in zahrbtnost, ki se skrivata za početjem, ki smo ga vam ravnokar prikazali.

Naši smotri

Ta tisk si z doslednostjo, ki bi bila vredna dostojnejšega podviga, niti najmanj ne prizadeva, da bi krivci tega preganjanja kakor koli dali zadoščanja slovenskemu narodu in ne občuti nobene potrebe, da bi se popravile krivice, ki so jih nam prizadejali, kajti le na ta način bi tudi s svoje strani prispevali k tako nujnemu pomirjenju med obema narodnostima, ki tu živita druga poleg druge.

Slovanokomunisti

Prav isti tisk misli, da je rešil vsa vprašanja v zvezi z našim ljudstvom na tem ozemlju z iznajdbo skovanke »slovanokomunisti«, z očitnim namenom, da prikaže komunizem kot izključno slovenski pojav in da tako neti proti

nam, razen narodnostnega tudi ideološko sovraštvo.

Zaradi vsega tega se prav radi poslužimo možnosti, ki nam jo daje razumni ukrep Zavezniske vojaške uprave, da moremo spregovoriti tudi pred mikrofonom italijanske radijske postaje, ker se nam tako nudi prilika, da vas seznanimo z našimi pogledi in da vam prikažemo vso hinavščino in zahrbtnost, ki se skrivata za početjem, ki smo ga vam ravnokar prikazali.

Ze takoj ob ustanovitvi našega demokratičnega gibanja smo javno izjavili, da so smotri, ki smo jih postavili v trdi borbi, naslednji:

Uveljavljanje nepotvorjenih demokratičnih načel, ki so prilojene našemu politično zrelemu, neumornemu in miroljubnemu narodu.

Brezkompromisna borba proti kakršni koli obliki totalitarističnega izigravanja z namenom, da osvobodimo naš narod terorja in da mu vrnemo osnovne osebnostne svoboščine.

Spoštovanje pariške mirovne pogodbe in s tem ustanovitev in obramba Svobodnega tržaškega o-

zemlja, ki je edina možna rešitev tako znanega tržaškega vprašanja, ker edino tako očuvarno vse narodne pravice in kulturna izročila obeh narodnosti.

Pameten sporazum in odkritosrečno prijateljstvo z našimi sodržavljanji italijanske narodnosti, da moremo priti do res koristnega sožitja in sodelovanja v interesu vsega našega prebivalstva in razvoja našega mesta.

Teh naših vodilnih smernic smo se doslej vedno držali in se bomo po njih tudi v bodočnosti zvesto ravnali; tako smo s svoje strani ustvarili podlago za rast tržaške državne zavesti, ki je bistveni pogoj za obstoj in življenjskost Svobodnega tržaškega ozemlja.

Naše svečano izpovedovanje načel svobode, človečnosti in demokracije je povzročilo oglušujoče vpitje pri naših nasprotnikih.

Zato smo postali izdajalci...

Nagnali so nas z izdajalci, imperialisti in ameriški, angleški, italijanski plačanci; očitali so nam, da smo se izobčili iz slovenske skupnosti in grozili so nam na vse načine. Od groženj so prišli k dejanjem. Tako so nam u-

Od srede do srede

ster je ostro napadel politiko za sedenih sil v Avstriji ter zahteval umik vseh tujih čet. — Nekomunistični železničarji v Berlinu so začeli stavko, da bi od vodstva podzemne železnice, ki je v sovjetskih rokah, dosegli zvišanje mezd. — Prvi sestanek zahodnih zunanjih ministrov v Parizu, na katerem so se dogovarjali o skupnem stališču do sovjetskih zahtev in predlogov. — Predsednik glavne skupščine Združenih narodov, dr. Evatt, je sporočil, da ni mogoče doseči sporazuma med Grčijo in njenimi severnimi sosedi, ker Albanija neče nič odgovoriti na posredovalne predloge za pomirjenje. — Namestnik češkoslovaškega veleposlanika na Dunaju, Kohštein, je z ženo in otrokom pobegnil v Svico.

22. MAJA: Hudi spopadi med stavkajočimi protikomunističnimi železničarji ter sovjetsko policijo v Berlinu. — Ameriška vlada uradno zahteva od Velike Britanije, naj ji izroči pobeglega komunističnega prvaka Eislerja, ki mora priti pred sodišče v New Yorku. — Bivši ameriški obrambni minister Forrestall je v duševni zmedenosti naredil samomor. — General De Gaulle obsoja novo ustavo za Zahodnonemško zvezno republiko, češ da to pomeni obnovo nemškega rajha. — Švedska in Jugoslavija sta sklenili trgovinski sporazum o izmenjavi blaga v skupnem znesku 68 milijonov švedskih kron.

23. MAJA: Tito je imel dolg razgovor z znanim italijanskim denarnikom Castiglioniem, ki naj bi posredoval za posojila, katera bi Tito rad dobil v Združenih državah. — Bivši ameriški vojaški uradnik v Nemčiji, general Clay, je govoril, da je glavni cilj komunizma doseči oblast nad vsem svetom in da se Sovjeti navzlic vsemu videzu temu cilju ne bodo nikoli odpovedali. — Moskovski radio napada sporazum, ki sta ga Italija in Jugoslavija sklenili glede ribolova na Jadranu ter pravi, da je Tito z njim jugoslovanske ribiče prodal italijanskim fašistom.

24. MAJA: Ameriški častnik Drey Pearson napoveduje, da se bosta Stalin in Truman sešla v Parizu, če se bo konferenca štirih zunanjih ministrov uspešno končala. Britanski vojaški poveljniki in strokovnjaki so začeli petdnevna posvetovanja o obrambi civilnega prebivalstva pred atomskim orožjem v morebitni vojni. — Stavka berlinskih železničarjev traja med spopadi in sabotažami dalje. — Madžarski poslanik v Parizu, vrdeča grof Karolyi, je odstopil, baše iz zdravstvenih razlogov. — Ameriški poslanik v Atenah napoveduje, da bodo grški komunistični uporniki v kratkem doživeli odločilni poraz. — Finančni odbor ameriške zbornice zahteva, naj znesek, namenjen za Marshallovo pomoč v drugem letu Evropskega obnovitvenega načrta, zmanjšajo za 15 odstotkov, ker so cene raznemu blagu zadnje čase toliko padle. — Nemiri in spopadi med stavkajočimi železničarji in komunistično policijo v Berlinu. — Komisija Združenih narodov za Balkan poroča, da Tito ne podpira grških komunističnih upornikov več v taki meri, kakor jih je pred Markosovo likvidacijo. — Nakazivni odbor ameriške poslanske zbornice je znižal zneske za podporo Evropi po Marshallovem načrtu za 15 odstotkov, češ da so cene raznemu blagu zadnje čase toliko padle. — Praški škof, kardinal Beran, je v posebnem pismu na katoliškega ministra Petra zagrozil z izobčenjem vsem katoličanom, ki podpirajo sedanjo češko rdečo vladu. — Pogreb bivšega grškega regenta in velikega rodoljuba, nadškofa Damaskinos, v Atenah. — Usmrtitev treh opozicionalcev v Pragi, ki so jih, kakor je to običaj v ljudskih demokracijah, obsodili zaradi veleizdaje in ouhovstva. — Na ultimatu zahodnih vojaških poveljnikov v Berlinu je komunistična policija brez boja izpraznila vse zasedene železniške postaje. — Pri-

Beneški Slovenci se ne bodo pustili ustrahovati

Prijatelj iz beneške Slovenije nas je opozoril na lažne trditve italijanskega šovinističnega in komunističnega tiska zaradi izjave, ki so jo dali beneški Slovenci, zbrani v Cedadu letos 1. maja. Zborovanje je potekalo zelo mirno pri zelo številni udeležbi. Govornikov je bilo več, mladih in starih, samih domačinov. Iz Gorice sta bila dva zastopnika, ki nista govorila.

Vsi govorniki so prikazali krivice, ki se jim godijo pod Italijo že od leta 1866. Prepovedane so slovenske šole in prepovedana je slovenska govorica na javnih uradih. Slovenska beseda se žali tudi na cesti.

Leta 1945, ko so morali jugoslovanski partizani zapustiti beneško Slovenijo, je takratni videmski prefekt dr. Candolini poslal okrožnico po vseh krajih beneške Slovenije in zagotavljal, da je raba slovenskega jezika prosta, ker hoče nova demokratska Italija temeljiti na pravičnosti in svobodoljubnosti. Danes, ko je strah minul in je beneška Slovenija zopet pod Italijo, je dr. Candolini, predsednik videmskega pokrajinskega odbora, odločno proti vsaki avtonomiji in priznanju pravic Slovencev v Italiji, zlasti v beneški Sloveniji in v Kanalski dolini. O tem njegovem zadržanju smo enkrat že pisali.

Ves italijanski šovinistični tisk je vedno trdil, da beneški Slovenci slovenskih šol ne marajo. Sedaj pa, ko jih sami terjajo, kriči ta tisk, kateremu se je pridružil še kominformistični, da z zahtevo po šolah zahtevajo beneški Slovenci Jugoslavijo in Tita na reko Ter. »Ogni seusa tapona la busa« — pravijo Furlani, to je: »Vsak izgovor je dober«, rečemo mi Slovenci.

Potem so zagnali tudi krik v svet, da je Slovenec Birtič, ko se je vračal iz Cedadu domov, zabodel in povzročil smrt Italijana Gubana, iz sovraštva do Italijanov. Tudi ta vest je satansko lažniva. Resnica je ta: Gubana je beneški Slovenec, Birtičev sorodnik. Tistega dne se je Gubana dobro napil in se začel kregati z Birtičem. Gubana je velike in močne postave, orjaškega stasu napram Birtiču. Vinjen kot je bil, je Gubana z renčeljem hotel Birtiču glavo odrezati. V silobranu je Birtič Gubano sunil, da se je zvrnil in padel. Zadel je z glavo ob kamen in zaradi težke poškodbe umrl. Na pogrebu ni bilo nobene »patriotske« slovesnosti, udeležila pa se ga je tudi Birtičeva družina.

Na žal moramo beležiti, da se je tudi senator dr. Tessitori, nekdanji predsednik furlanskega ljudskega gibanja, prenehal, ko je v senatu v Rimu stavil na vladu Slovencev sovražno vprašanje o dogodkih v Vidmu.

V imenu vlade je na Tessitorijevo interpelacijo odgovarjal državni podtajnik Marazza, ki je med drugim rekel, da se je tako zvan kongres Slov. demokratske fronte sestavljal v povsem privatni obliki in zato brez dovoljenja krajevnih oblasti. Njegovo delo je bilo pazljivo zasledovano. Na kongresu ni manjkalo ostre kritike nad vlado, kateri se očita, da kljub obveznostim, ki jih je prevzela z mirovno pogodbo, zastavlja in zanemara potrebe in želje slovenske manjšine; zagotovljena javna dela niso bila nikoli izvršena in še do danes ni bila dana možnost, da bi mladina uživala pouk, ki odgovarja njeni miselnosti. V Jugoslaviji, na Češkem, na Poljskem — so zatrjevali kongresisti — je položaj čisto drugačen. To stanje bi se dalo spremeniti, — so zagotavljali Slovenci —, če bi se dovolila avtonomija kot jo že uživajo v dolini Aosta in na Juž-

vak grških nacionalistov, Turkovasil, izjavlja, da je grško vprašanje mogoče rešiti samo na bojišču s popolnim uničenjem komunističnih razbojnikov, ne pa z razpravami pr Zruženih narodih.

25. MAJA: Kitajski komunisti so brez boja vdrti v veliko pristaniško mesto Sanghaj. — Začasni predsednik kitajske vlade prosi maršala Čangkačjeka, naj spet prevzame vodstvo vlade in vsega boja proti komunistom. — Ministrski predsednik 11. zahodnonemških dežela so sestavili nekako začasno vladu za Zvezno nemško republiko. Ameriški general Eichelberger predlaga, naj Združene države ustanove poseben japonski obrambni oboroženi zbor, ki bi štel 150.000 mož. — Uradno so določili novi tečaj med dolarjem in titovskim dinarjem in sicer 50 dinarjev za dolar, kar je zelo ugodno, če pomislimo, da dinar velja komaj 1,30 lire.

nem Tirolskem. Za doseg te avtonomije se hoče zato fronta potegovati. Temu zadržanju slovenske demokratske fronte so nasprotovali, sicer brez vidnih posledic, nekateri elementi iz MSI in se je pojavil v komunistični stranki spor zaradi odgovornosti. Zavedajoč se svoje odgovornosti so pozneje protestirali demokristjani in druge stranke. Globoka patriotska zavest teh ljudstev ob meji je vsekar znala ohraniti v dostojnih mejah splošno nejevoljo in hkrati razbliniti v nič poskuse neopracivene nestrpnosti.

»Zato se vladi ne zdi primerno — je zaključil Marazza — dati temu, čeprav mučenemu, vendar zelo nepomembnemu dogodku v našem narodnem življenju večji nadaljnji poudarek.«

Pridržujemo si le pravico povedati javnosti o naših stikih s senatorjem Tessitorijem in o njegovih takratnih izjavah v zadevi slovenske manjšine.

Drugo presenečenje je bilo vprašanje, ki ga je v tem pogledu poslal sedanji predsednik furlanskega ljudskega gibanja na neko ministrstvo v Rim in ki ne temelji na nobeni objektivnosti, ker je v nasprotju z večkratnimi izjavami furlanskega ljudskega gibanja v pogledu ravnanja s slovensko manjšino v Italiji.

Se največje zahrbtnost so pa pri tej priliki pokazali kominformistični komunisti, ki so v Cedadu stavili lepake proti beneškim Slovencev že na dan prvega maja, pred omenjenim zborovanjem. Njihovo tržaško glasilo »Il Lavoratore« pa bruha proti zahtevam beneških Slovencev ves svoj žol prav šovinističnega kova. Zahrbnost tega lista se izraža tudi v dejstvu, da se postavlja kot zaščitnik slovenske manjšine na Svobodnem tržaškem ozemlju. Oba članka, enega proti Slovencev v Benečiji, drugega za Slovence v Trstu, je »Lavoratore« prinesel 11. t. m.

Ni čuda, da ponavljajo tako igro tudi demokristjani, ki v Trstu lovijo slovenske glasove z laškavimi obljubami avtonomije in jezikovnih pravic, v Italiji pa nočejo dati beneškim Slovencev niti osnovnih šol!

Beneški Slovenci se ne ustrašijo pred navalom protestov in laži njim nasprotnega laškega tiska in bodo borbo za priznanje svojih pravic nadaljevali. Italija ne bo ponavljala stare igre s samimi obljubami! Slovenci zahtevamo, kar vemo, da imamo pravico zahtevati. Iz beneške Slovenije pojdejo sedaj številne zahteve v Rim. Vsi Slovenci v Italiji moramo nastopiti složno, kadar gre za pravice, ki so narodnostno jezikovnega značaja. Dobro bi bilo, da se res prav vse organizacije postavijo za priznanje teh pravic. O kakem druženju s komunisti ni govora, ker gre le za narodno vprašanje. Pač pa so Italijani najlepše pokazali ravno pri tej priliki, da so vsi edini v njihovi skupni borbi proti Slovencev v Italiji, ker se pri tem radi družijo demokristjani celó s komunisti.

Tržaška državna zavest je tudi med tržaškimi Italijani živa in življenjska!

Pojav italijanskega tržaškega bloka je za nas viden dokaz, da je tudi na italijanski strani v Trstu vznikla dobra politična volja, pripevati k pomirjenju sprtih narodnostnih strasti in k ustvaritvi novega političnega vzdušja, ki more Trstu vrniti ves nedavni izgubljeni pomen kot glavnega trgovskega izhodišča Srednje Evrope v svet.

Zato je tudi prvi radijski volivni govor g. dr. Marija Stocca za vse Tržacane in za vse tuje opazovalce nadvse važen.

Govornik je poudaril, da sprejema tržaški blok rešitev tržaškega vprašanja, kot jo predvideva mirovna pogodba. Taka rešitev je zgodovinsko logična, ker priznava Trstu vlogo naravnega izhodišča podonavske kotline.

Lažnjiva je trditve, da je taka rešitev plod političnega potvarjanja dejstev ali nezdružljivega kompromisa. Misel, da je treba na našem ozemlju ustvariti vmesno državo, ki bi koristno izvrševala vse naloge, ki jih ji nalaga njena ugodna zemljišpisna lega, se je porodila med Tržacani takoj ob vstopu Italije v drugo svetovno vojno.

Iz Trsta se razpletla v evropsko osrčje gosta prometna mreža in kdor tega dejstva namenoma ne prezira, bo realistično prispeval k ureditvi evropskih prilik, zlasti pa onih v Podonavju.

Italijanska politika v pogledu Trsta in ostale Julijske krajine temelji na nerazumljivem in škodljivem nacionalizmu. Po shemi že dovršenega zgodovinskega preda se je Italija kratkovidno spustila v tekmo z našim vzhodnim sosedom in se trgala za vsako ped na novo ustvarjene politične tvorbe. Tako smo Tržacani izgubili Tržič, Gorico, soško dolino in vso Istro do Pulja!

Italija nadaljuje še vedno s to

Beseda Italijanom

grabili našega odličnega sodelavca in prijatelja Andreja Slavka Uršiča.

Mislili so, da nas bodo tako ustrahovali in odvrnili od borbe, ki smo jo začeli v korist našega naroda in vsega človeštva, ožrženega po komunistični hidri.

S hladnokrvno odločnostjo smo se uprli grožnjam in navalu besa, ki so ga sprožili proti nam, ker smo se zavedali, da smo se postavili v službo velikega narodnega in evropskega poslanstva.

Pravičen sporazum z italijanskimi sodržavljani

In je bila ravno ta zavest, ki nam je vtila potrebno moč, da smo v svoji notranjosti premagali upravičeno nejevoljo zaradi žalost-

nih spominov iz bližnje preteklosti in ki nam je narekovala nujnost, da je treba doseči pravičen sporazum z našimi italijanskimi sodržavljani na podlagi priznavanja enakosti pravic na polju narodnega, kulturnega in upravnega udejstvovanja v korist nemotenega razvoja in blaginje obeh narodností.

Mi Slovani med Julijskimi alpami in Jadrantom smo najzapadnejši del slovanskega sveta, ki prihaja v dotiko z drugimi evropskimi narodi in s tem tudi z Italijani.

Svobodno tržaško ozemlje je življenjska in zdrava državna tvorba. Nastale preračunske težave so plod politične propagande, kar nam dokazuje celo izjava komisije za evropsko gospodarsko obnovo, ki je na lico mesta preučila tržaški gospodarski položaj. Naše mesto so spravili skoro ob vse ladje; naprtli so nam armado funkcionarjev v službi raznih birokratičnih organizmov, ki niso več potrebni ali pa so nesoznamerno napihneni v pogledu današnjih tržaških potreb; velika industrija ne deluje v interesu Trsta, ker se ravna po potrebah središč, ki so zunaj meja našega svobodnega ozemlja. Vsi ti nedostaki se morejo odpraviti s pametno zamišljeno tržaško gospodarsko politiko.

Zato smo pristali na ustvaritev Svobodnega tržaškega ozemlja kot suverene neodvisne države, ki ima odgovorno nalogo, da služi Srednji Evropi kot mednarodna luka in izhodišče v svet.

Ta država, čeprav ozemeljsko nepopolna, je živeljska.

Prizadevali si bomo, da bomo z vsemi razpoložljivimi pravnimi sredstvi dosegli potrebno ozemeljsko spopolnitev in smo prepričani, da se ne bosta niti Jugoslavija in niti Italija čutili prizadeti v svojem prestižu, ko bosta s svojim pristankom prispevali k tej spopolnitvi in ko bosta prepričani, da njuni državljani uživajo pri nas vse politične, kulturne, socialne in gospodarske svobodine.

Pribiti pa moramo na najbolj odločen način, da za nobeno ceno ne bomo dopustili, da bi tu živeči Slovani s svojo svobodo in s svo-

Kdor seje veter, žanje burjo

(Nadaljevanje s prve strani)

— k sreči — kratko veljavnost. Vaše edino duhovno premoženje na Tržaškem je fratelanca, ki tudi nima na sebi ničesar pristnega, ker je samo obledeli posnetek starega renegetstva. Nekaj sto novih popačenih slovenskih priimkov, to bodo edini spomini, poleg imena »komunist«, ki bo imelo svarilnejši prizvok že v bližnji prihodnosti, kakor ga ima danes psovka »fašiste«.

H koncu se nekaj! Vi pač lahko zapovedujete in odrekate članom komunistične partije kar koli vam

Pogajanja v Parizu

Zunanji ministri štirih veleost se po več kakor poldrugoletnem presledku 23. maja znova sešli v Parizu, da bi razpravljali o nemškem vprašanju. Pogajanja se udeležujejo: zunanji minister Acheson, njegov svetovalec in strokovnjak za sovjetske zadeve Bohlen, veleposlanik Jessup in izvedenec za nemška vprašanja Murphy za Združene države.

Veliko Britanijo zastopajo zunanji minister Bevin, britanski vojaški upravitelj v Nemčiji, general Robertson, ter strokovnjak za nemška vprašanja Kirk Patrick.

V francoskem zastopstvu so: zunanji minister Schuman, visoki

komisar za Nemčijo Poncet, glavni tajnik zunanjega ministrstva Parodi, politični ravnatelj De Murville in gospodarski ravnatelj zunanjega ministrstva Alphand.

Sovjetsko zvezo predstavljajo: zunanji minister Višinskiy, politični svetovalec pri vojaški upravi v Nemčiji, Semjonov, vojaški upravitelj za Nemčijo, general Cujkov ter strokovnjak za nemška vprašanja Smirnov.

Na prvi seji so sestavljali delovni spored za sedanje zasedanje. Sklenili so, da bodo razpravljali o naslednjih vprašanjih:

1) Gospodarsko in politično zedinjenje Nemčije ter štiristransko nadzorstvo nad njo;

2) Berlin in berlinsko valutno vprašanje;

3) Priprava mirovne pogodbe za Nemčijo;

4) Priprava mirovne pogodbe za Avstrijo.

Višinski je ostale zastopnike presenetil s predlogom, naj bi razpravljali tudi o mirovni pogodbi za Japonsko, pri čemer bi Francijo zamenjal zastopnik Kitajske.

Acheson in Bevin sta se te zahteve uprta, češ da Svet zunanjih ministrov ni pristojen za obravnavanje tega vprašanja.

Na drugi seji Sveta štirih zunanjih ministrov so začeli razpravljati o političnem in gospodarskem zedinjenju Nemčije ter o štiristranskem nadzorstvu nad njo.

Sovjetski zunanji minister je v dolgem govoru obtoževal zahodne velesile, da so kršile potsdamske dogovore. Njegove zahteve so vsebovale štiri točke, in sicer:

1. K mednarodnemu nadzorstvu nad Porurjem je treba pritegniti tudi Sovjete, posvetovalen glas pa naj v tej nadzorstveni ustanovi dobe tudi vse manjše nemške sode: Belgija, Holandija, Luksemburg, Poljska in Češkoslovaška.

2. Zavezniški nadzorstveni svet za Nemčijo naj spet začne poslovati, in sicer po načelih, ki so veljala za njegovo delo, preden so za Sovjete zapustili v marcu 1948. Ta svet naj bi imel najvišjo oblast v Nemčiji.

3. Treba je znova vzpostaviti štiristransko nadzorstvo nad Berlinom.

4. Treba je ustanoviti nemški državni svet, ki bi ga sestavljali zastopniki gospodarskih ustanov iz vzhodne in zahodne Nemčije. Svet bi bil odgovoren za vodstvo gospodarskega in upravnega poslovanja

Nova upravna razdelitev Jugoslavije

Jugoslovanska zbornica je sprejela važen zakon o novi upravni razdelitvi posameznih ljudskih republik. Do zdaj so se te delile na okrožja, odslej pa bodo okrožja odpravili ter uvedli pokrajinsko razdelitev. Meje posameznih pokrajin bodo določali z zemljišpisnega, gospodarskega in političnega stališča. Z novim zakonom hočejo narediti uradniški aparat gibnejši ter ustvariti »primernejše ustanove za uvajanje socializma«. Zakon bo začel veljati takoj.

Sodržavljani! Smatrali smo za potrebno, da vam v kratkih obrih iznesemo smotre slovenskega demokratskega gibanja, ki računata, da ga bo podprla velika večina tukajšnjega slovenskega življa, zato da boste oddajali svoj glas pri teh tako znanih upravnih in dejansko bistvenih političnih volitvah o tem vodili računa.

Mi demokratski Slovani vam ne ponujamo hinavske fratelance, ki ni nič drugega nego zahrbtni dogovor med italijanskim in slovanskim komunistom, marveč odkritosrčno prijateljstvo, ki mu je glavni namen blaginja obeh narodov in ponovni dvig našega mesta.

ter bi bil podrejen zavezniškemu nadzorstvenemu odboru.

Ameriški, britanski in francoski zunanji ministri so se tem sovjetskim zahtevam odločno uprli, češ, da bi bilo nes pametno, če bi hromega človeka, ki je komaj začel spet migati, hoteli spraviti v prejšnje stanje. Zahodne države, je dejal ameriški zunanji minister, so trdno odločene, da ne bodo v Nemčiji podirale tistega, kar so z velikimi težavami postavile, zlasti še, ker ustanovitev zahodno-nemške države povsem odgovarja demokratskim načelom.

Bevin je pripomnil, da bi spremembo sovjetskih predlogov spravil zahodne države ne le do Potsdama, temveč še mnogo bolj nazaj.

Skratka, zahodni zunanji ministri so sovjetskemu zastopniku jasno povedali, da se niso pripravljani odgovoriti nobenemu svojih

načrtov glede ureditve zahodno-nemške države.

Ustanovitev Združene Nemčije

23. maja je začasna zbornica nove Nemške zvezne republike skoraj soglasno sprejela novo ustavo. To so še prej potrdili parlamenti posameznih nemških dežel in sicer vsi, razen bavarskega. Bavarska odklanja skupno nemško državo ter se zavzema za ustanovitev samostojnega kraljestva pod žezlom prejšnje dinastije Wittelsbachovcev. Vendar pa je izjavila, da bo tudi ona privolila v novo politično ureditev za Nemčijo, če bosta dve tretjini deželnih zbornic ustavni osnutek potrdili.

S tem dogodkom je Nemška zvezna republika postala dejstvo in nemški narod je stopil na pot do obnove politične samostojnosti.

Slovenski volivci iz nabrežinske občine!

S Slovensko narodno listo se bo naša demokratska zveza predstavila nabrežinskim volivcem.

Lipova vejica bo naš simbol, porok naše zmage pri bodočih občinskih volitvah.

Nabrežinci, obrnite oči ta trenutek v Nabrežino pred prvo svetovno vojno. Naša vas je bila v tistih lepih časih na višku narodne zavednosti. Pevsko društvo Nabrežine, ponos našega Krasa, je desetletja delovalo ter širilo našo lepo pesem po naših vaseh in trgih. Velike narodne prireditve so bile v tistih časih cilj in delo vseh nas. Imeli smo v Nabrežini knjižnico, eno največjih na Primorskem. Na stotine knjig je romalo po naših hišah ter je dalo vsem, posebno pa mladini možnost, da se izobražuje. Tako je bilo pred prvo svetovno vojno. Kaj nam je ostalo od tedaj in kaj imamo sedaj? Nič. Najboljši pevci so pomrli. Tisoče knjig sta nam pokončali vojna in fašizem. Podobni smo onemu, ki mu je hiša zgorela. Ne smemo obupati. Prav nasprotno: delati moramo brez strahu in v prvi vrsti obnoviti vsa naša nekdanja društva. Zaživeti mora zopet zdravo kulturno življenje v Nabrežini in oko-

lici. To bomo tudi napravili in uspeli, ker imamo v naših vrstah mnogo požrtvovalnih in sposobnih ljudi, mladih in starih. Ti naši ljudje se morajo zdramiti ter prijeti za delo, za obnovo kulturnega življenja, ki nam je vsem tako potrebno. Nabrežina mora postati to, kar je nekaj bila: narodno zavedna. Postati mora trdnjava prave, resnične demokracije. Naš narod se počasi zaveda svoje usode. Dovolj mu je tega mrtvila, treba mu je novega, zdravega življenja.

V vzgled naj nam bo naša godba, ki lepo napreduje pod vodstvom kapelnika Devetaka, od kar se je osamosvojila in otresla vseh spon. Na veliko noč nam je nudila vsem lep koncert in številno občinstvo je s svojo prisotnostjo pokazalo, da si želi in cenijo vsako kulturno delo.

Volivna borba je pred nami. Vsak, ki želi pokazati svetu, da tu prebiva narod, ki hoče svobodo, pošteno in ne suženjsko živeti, bo volil Slovensko narodno listo.

Dragi bratje in sestre, vsi na delo za naš cilj, ki je in bo: združitev vseh poštenih, svobodnih Slovencev.

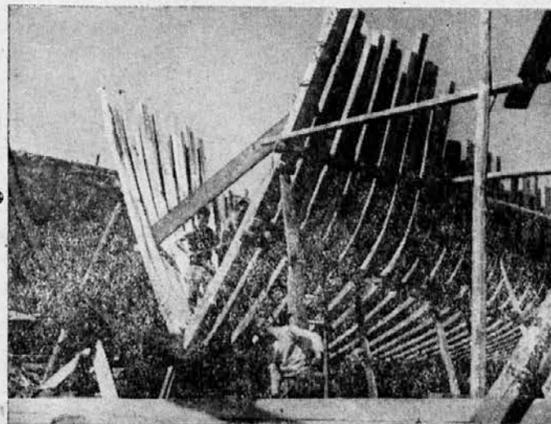
Nabrežina, dne 19. maja 1949.

Razvoj ribištva na Tržaškem

Pred zadnjo svetovno vojno je bil tržaški ribolov omejen skoro izključno na najbližjo tržaško okolico. Ob obali Istre so večinoma lovili Istrani sami, drugje ob severnih obalah Jadranskega morja pa Benečani, ki jih je izdatno podpirala italijanska vlada.

Med vojno je tržaško ribiško ladjevje utrpelo velike izgube in

vost v našem ribiškem gospodarstvu je Zavezniška vojska upravnostno uvidela ter jo skuša zdaj odpraviti. Ko je začel poslovati Evropski obnovitveni načrt, so oblasti podvezle še nadaljnje in zelo uspešne korake, da pomagajo ribičem na noge in Tržačanom do Petrovega blagra. Naj na kratko navedemo nekaj točk, ki morejo

Ogrodje ribiške ladje je postavljeno

svi se še spominjamo, da je bilo po vojni zalaganje tržaškega trga popolnoma nezadostno. Vendar so začeli ribiči na Tržaškem s svojo naglico obnavljati svoje male ladje in ribiško orodje ter priprave. To obnavljanje, ki so ga financirali skoro izključno ribiči sami, se je nadaljevalo vse do leta 1948.

Vendar to nikakor ni zadostovalo in potrebe Trsta so še vedno mnogo večje kot pa dovoz domačih ribičev. Številne ribiške ladje iz Istre in Italije so morale stalno pomagati pri dovažanju rib in v zimskih mesecih, ko je ribolov v tržaških vodah nepomemben, je ta dovoz iznašal preko 90 odstotkov vse količine rib na tržaškem trgu.

V zimskih mesecih v tržaškem zalivu ni primernih rib za lov. Se le v aprilu začne ugoden čas in živahen ribolov traja do julija meseca. V avgustu in septembru pa ribe spet začno zapuščati naše vode, tako da je Trst od novembra do marca odvisen od uvoza rib iz Istre in Italije. Tržaški ribiči do sedaj niso imeli primerne brodogradnje, ki bi moglo loviti ribe v oddaljenih vodah in to pomanjkljivo

osvetliti pomoč, ki jo nudijo oblasti tržaškemu ribištvo:

1) ZVU je leta 1948 dala na razpolago ribičem bančne kredite v iznosu 20 milijonov lir in teh posojil se je poslužilo preko 250 domačih ribičev.

2) Uprava »Začasne ameriške pomoči« (AUSA) je nakazala 4 milijone lir, ki so jih razdelili ribičem za nakup najnujnejšega ribiškega orodja in mrež.

3) Začeli so graditi ribarnico in ledenico pri Sv. Ivanu blizu Devina z namenom, da pomagajo ribičem pri lovu na lipane (cefale). To ribarnico bodo dogradili verjetno do konca leta 1949.

4) Z nastopom Evropskega obnovitvenega načrta so začeli graditi številne ribiške ladje (38 manjših ter 12 velikih ribiških ladij). Manjše ladje, ki bodo izpodrivale 60 do 80 ton, bodo opremljene z motorji od 12 do 200 konjskih sil in s temi ladjami bodo tržaški ribiči sledili ribam, ko v jeseni začno zapuščati bližnje tržaške vode. Velike ladje po 1400 ton pa bodo služile ribičem pri ribolovu v Sredozemlju, pa tudi v Atlantiku. Skupno v namene ribiške brodogradnje v Trstu je Evropski obnovitveni načrt nakazal 360 milijonov lir.

5) ZVU je odobrila načrte za zgraditev konzervne tvornice, kjer bodo predelovali ribe tudi za izvoz.

Vse kaže, da bodo ti ukrepi in denarna pomoč zagotovili Trstu potrebno količino rib tudi za zimске mesece. Razen tega pa bo posebno poletni, ko je v naših vodah lov zelo bogat, mogoče konzervirati precejšnjo količino rib za inozemska tržišča v Avstriji, Švici itd., kjer posebno cenijo dobro jadransko ribo.

Da si ustvarimo približno sliko o spreminjajočem se ribolovu v

Kdo so naši kandidati?

KALIN FERDINAND

Rojen na Opčinah 6.12.1907. Zaveden Slovenec, katerega so fašisti odpustili z dela, ker se ni hotel vpisati v fašistično stranko. Leta 1942 je bil poslan kot tisoči drugih Slovencev v Battaglioje spciale, v katerem je bil do zloma Italije. Tu je skupno z Debenjakom Maksom, pevovodjo iz Kosane pri Gorici organiziral 65 članski pevski zbor, sestavljen iz samih primorskih Slovencev, ki je kmalu zaslovel po vsej Italiji s svojimi slovenskimi narodnimi, umetniškimi in cerkvenimi pesmi in žel celó posebno pohvalo Vatikana.

Leta 1943 se je vrnil domov in je sodeloval pri osvobodilni borbi v obveščevalni službi OF misleč, da s tem prispeva k osvoboditvi domovine. Ob povratku na Opčine je postal predsednik pevskega zbora Zvon, kjer pa se je vedno zapletal v spore z ljudmi, ki so hoteli pevski zbor izrabljati v svoje politične in propagandne namene. Svoj življenjepi nam je zaključil takole:

»Ze od leta 1947 delam za Slovensko demokratsko zvezo, ker vem, da edino slovensko narodno demokratično gibanje odgovarja ne samo mojim težnjam, temveč ogromni večini tržaških Slovencev, katerih so se komunisti poslužili samo zato, da so jim prevarani z njihovimi narodnostnimi parolami pomagali do oblasti in stolčkov. Kot pri drugih narodnjakih, so tudi pri meni zlorabili sveto zaupanje v slovensko stvar in me zavedli v sodelovanje, ker sem navno verjel, da je OF res slovensko narodno gibanje, ki nas bo osvobodilo fašistov in Italijanov. V resnici pa so nas Slovence samo

pahnili v za nas tako usodno fratelanco in politični teror, enak fašističnemu.

In zato se borim in se bom boril za Slovensko demokratsko gibanje!

ZORAN SOSIČ je bil rojen l. 1915 na Opčinah. Po poklicu je kmet. Kmalu je začel sodelovati v raznih narodnih organizacijah, zaradi česar ga je italijanska policija preganjala. L. 1936 je bil obsojen na štiri leta in konfiniran v južni Italiji. L. 1937 je bil zaradi sklenitve rimskega sporazuma z Jugoslavijo pomilošen. Vpoklican pod orožje, je bil dodeljen disciplinskemu bataljonu na otoku Elbi. Po povratku domov je bil 18. avgusta 1940 zopet aretiran z drugimi tržaškimi rodoljubi, proti katerim je bil vpriporjen znani predvojni »tržaški proces«. Po več mesecih zapora je bil Zoran Sosič interniran na otoku Ventotene.

Po padcu fašizma so ga slovenski interniranci izvolili za predsednika slovenske taboriščne grupe in ga delegirali v vodstvo časne taboriščne uprave. Doma je vstopil v OF in deloval na terenu v raznih političnih in gospodarskih odborih. Kot član OF si je s svojim pomirjevalnim vplivanjem uspešno prizadeval, da ni pri nas prišlo do bratomornega klanja kot se je dogajalo drugod po Slovenskem.

Po končani borbi je organiziral in postal prvi predsednik openskega pevskega zbora.

Svoja narodno zavednost in demokratično gorečnost pa je dokazal s tem, da je bil med prvimi buditelji in organizatorji Slovenske demokratske zveze na Tržaškem.

Volivna zborovanja Slovenske narodne liste v Trstu

27.V.1949 ob 20.00 - 22.00 Barkovlje - Park

28.V.1949 ob 20.00 - 22.00 Rojan - trg Tra i Rivi

29.V.1949 ob 07.00 - 08.30 Piazza Ponterosso ob 11.00 - 12.00 Skedenj pri cerkvi ob 14.30 - 19.00 Opčine, kino.

31.V. ob 19.00 Prosek, pred cerkvi.

1.VI. ob 20.00 Sv. Ivan, trg Gioberti.

2.VI. ob 20.00 v Skednju pred cerkvi.

3.VI. ob 19.00 pri svetem Jakobu pred cerkvi.

4.VI. ob 18.00 v Trstu, javni park (Giardino pubblico).

5.VI. ob 07.30 na trgu Ponteroso.

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

Volilno zborovanje Slovenske narodne liste v Trstu. Uredništvo

5.VI. ob 10.00 na Opčinah pred šolo.

Prihodnji teden izide „Demokracija“ dvakrat, to je v sredo in v soboto!

Popravek

V članku »Iz Nabrežine« v zadnji številki je izpadla ena vrsta, kar kviri smisel celega odstavka. Drugi stavek v prvi točki se mora glasi: »V hiši slovenskega demokratskega izjavlja, da je njegova lista slovenska, v hiši komunistična, a v hiši Italijana, da je njegova lista za italijansko stranko.«

Uredništvo

Dne 29. maja t. l. ob 14.30 uri bo na Opčinah v kinodvorani JAVNO VOLIVNO ZBOROVANJE „SLOVENSKE NARODNE LISTE“ zborovanje vodi: Kalin Ferdo z Opčin

Opozorilo! Igra „Slehnik“ v Repentabru se ponovi 29. t.m. ob 17.15 po volivnem zborovanju na Opčinah. Zato vsi prej na Opčine in na to z avtobusom na Repentabor!

Po stopinjah Titovega socializma Potemkinove vasi

Enotni sindikati Slovenije so tam pred veliko nočjo prijazno povabil Babičovo krilo tržaških sindikalistov na poučni izlet v Slovenijo. Naš obisk naj bi ovrgel vsa natančevanja »zahodnih imperialistov« proti »komunističnemu socializmu in gospodarskemu redu vzhodnega socialističnega pojmovanja, obenem pa naj bi postavil na laž Vidalijevo klevetniško gonjo proti prvakom jugoslovanskih komunistov. Takih propagandno-agitacijskih izletov je Babičovo politično vodstvo organiziralo v zadnjem času precej. Ti izleti naj bi bili nekak uvod v bližnje volilno kampanjo.

Danes, ko z lahkoto s poldnevni pešačenjem dosežes vse meje STO-ja, je za delovnega Tržačana tako povabilo več ko zapeljivo, posebno še, če imaš na oni strani zavese kup sorodnikov in prijateljev. Pa tudi gola radovednost in apetit po doživljajih te nagne, da se vpišeš med ekscurzioniste. Ko pa so mi še zaupno pošepetali, da

bo špas veljal komaj 220 lir, t. j. voznja do Sežane in nazaj, je seveda tudi moja žena izgubila vse razloge za ugovarjanje.

Na cvetno soboto zgodaj zjutraj nas je vlak potegnil iz tržaške glavne postaje preko Nabrežine v Sežano. Tu so nas ljubezno sprejeli zvesti varuhi socialističnih pridobitev in nam res gostoljubno postregli z vsemi dobrotami delovnega ljudstva. Ni nam manjkalo najfinjših cigaret, niti jedače in pijače. Carinske formalnosti so bile kratke in nič nadležne. Vse je bilo nekam praznično, le redki civilisti na postajnem peronu so se mi zdeli zaspani in tu pa tam nas je osvrknil naravnost hudoben pogled. Gotovo so nas imeli za kake ameriške kapitaliste...

Nič se nismo zadrževali po poti in okrog poldne smo bili na bregovih Drave, v Mariboru. Po lepem sprejemu so nas vodili v čedno restavracijo, kjer so nam postregli z naravnost grofovskim kosilom in z izvrstno kapljico šta-

jerskih vin. Ničesar nismo pogrešali, niti slaščice niti črne kave.

V popoldanskih urah so nam razkazali velike tekstilne tovarne in novo električno hidrocentralo na mariborskem otoku. Novi red v Jugoslaviji zahteva, da taki obiski v ničemer ne motijo orjaškega obnovitvenega dela in bliskovite planske izgradnje ljudske demokracije, in samo zato — da ne bi ja kdo mislil na kaj drugega — so nam vodniki z lepimi in prepričevalnimi besedami odsvetovali vsako motno delavstva in tudi meščanov, ki smo jih srečevali na poti. Nam Tržačanom, ki smo po naravi radovedni ljudje, ti nasveti niso bili posebno všeč. Saj veste, kako radi vitkamo nosove tja, kjer je najmanj potrebno in kako malo smo zaupljivi. Predvsem pa sem mislil na svojega prijatelja, ki bi ga tako rad srečal in popil z njim nekaj kozarčkov štajerca, ki je tako hudo podoben briški rebuli.

Našel sem ga, pa ne povem kako, ker bi mu to gotovo ne koristilo. Kar pridružil se nam je. Hitro je posnel našo govorico, saj je star Tržačan in niti sam Ribičič, poglavar Ozne, bi ga ne ločil od naša ostalih. Predvidno sva se držala dobrih 20 korakov od čičerono, ki so vlekli na ušesa, ka-

kor dutovljanski zajec na brakadi. Ko nam je zgovorni štajerc razkazoval res vzorne naprave Huterjeve tovarne in se najbolj mogočno napačal, da nam to delo prikaže kot udarniški podvig tlovinine, mi je prijatelj previdno zašepetal na uho: »Vse, kar vidiš je stalo že pred vojno, nekaj pa so preuredili Nemci med vojno!« Dostavil je še: »Laže kot Ljudska Pravica!« Čudno sem ga pogledal, nekoč je bil med St. Jakobčani najbolj goreč komunist. Tudi v tovarni Doktor in drug sta tako vodnik kot moj prijatelj ponavljala podobne besede. Na mariborskem otoku mi je prijatelj zaupal: »Vse je prišlo iz Švice, krvavo smo plačali! Najboljše vino smo Švicarjem prodali po 7.50 din za liter za to železo, nam pa prodajajo vinske pomije po 80 din liter.

V ponedeljek smo se sprehajali po Ljubljani. Namestili so nas v hotelu »Slone« in tudi tu so nas gostili, kakor da je sam Tito med nami. Te modrosti o Titovih gostinjah nisem pogruntal sam, pač pa mi jo je zaupal star Ljubljčanec, ki se nam je med sprehajanjem po mestu pridružil, da bi kaj zvedel o svojem sinu, ki jo je že pred leti potegnil čez mejo.

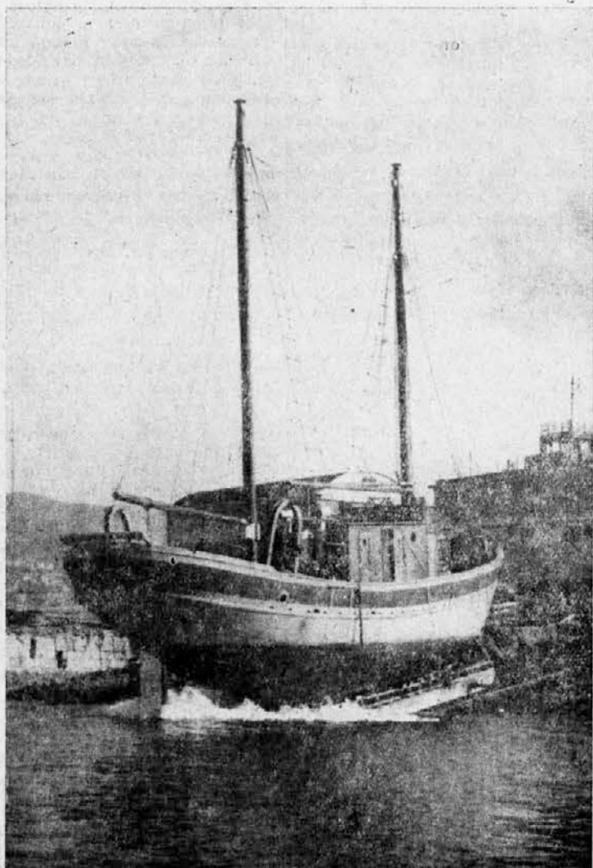
Na Miklošičevi cesti smo naleteli na zadržno trgovino in v iz-

ložbi so stale ljubke steklenice konjaka. Prijela me je izkušnjava, da bi prinesel ženi eno steklenico za poskušnjo. »Kar notri stopite!« mi je svetoval prijatelj Ljubljčanec. Seveda si nisem pustil dvakrat reči. Brhka gospodična je stala za pultom in ko sem ji izrazil svojo željo po eni steklenici konjaka, me je začudeno in s pomiljevanjem pogledala: »To je samo za izložbo, blaga ne prodajamo!« Pri tem je skrivnostno pomežiknila mojemu spremljevalcu. »No pa vsaj en bičerin za vsakega!« sem prosil. »Nemogoče — niti ene kapljice!« mi je odgovorila. — »Če bi pri nas imeli ljudi tako za norca, bi šipe gotovo ne ostale dolgo cele, ampak Ljubljčanec ste polenta freddale sem stresel iz sebe, ker me je posteno jezilo, da ne morem postreči z bičerinom novemu ljubljanskemu prijatelju. »Poskusiva pred kolodvorom!« mi je svetoval in zavila sva proti postaji.

Res sva staknila neko pijačo, ki ji ne vem imena, po konjaku pa ni imela ne duka niti okusa. Bičerin je bil po 25 din. »Z enodnevno delavsko mezdo si delavec v Ljubljani lahko kupi 4 bičerine konjaka, no v Trstu si z enodnevno dnino kupiš najmanj eno veliko Stock steklenico, sem kritizi-

ral. »Jaa, je ugovarjal moj novi prijatelj, vneti lokalni patriot, ampak pri vas je na deset tisoče brezposelnih, pri nas pa je brezposelnih nekaj reakcionarjev in ljudi nad 65 let starosti. Teh pa je vsak dan manj, ker nimajo živilskih nakaznic in se udarniško selijo na drugi svet.« — »Prijatelj!« sem mu odgovoril, »pri nas tudi brezposelni delavec dobi na dan precej več brezposelne podpore, kakor pa stanejo 4 bičerine konjaka!« — »Ze prava, mi je odgovoril, »vi niste politično zgrajeni, zato vas moti reakcionarna logika, mi smo tu zamenjali logiko s progresivno dialektiko, ki temeljito spurgira vse take račune; pri nas dela račune samo državni statistični urad. Poglejte, prijatelj, če bi mi prišli v Trst, bi brezposelnost odpravili udarniško! Kolkol imate plače?« — »34.000 lir mi pride na mesec« sem odgovoril. »Vidite, mi bi zaposlili poleg vas še tri nezaposlene in vsi štirje bi prejimali 34.000 lir, na moža po 8.500 lir!« Sedaj tudi jaz razumem, da se s številkami ukvarja samo statistični urad; hvala Bogu, da se v Trstu ukvarjamo še vedno delavci in nameščenci.

Pri tem razgovoru sva prišla pred veliko zadržno trgovino in v eni izmed razkošnih izložb so

Evropski obnovitveni načrt pomaga pri obnovi našega ribolova. Na sliki vidimo eno izmed manjših ribiških ladij, ki so jo ravnokar spustili v morje.

tržaških vodah, navajamo nekaj podatkov:

Leta 1948 so domači ribiči ulovili skupno 1.495.000 kg rib. Od te količine so nalovili 1.373.000 kg v mesecih od maja do oktobra, dočim so v ostalih 6. mesecih nalovili 222.000 kg.

Najrazličnejše so vrste rib, ki jih lovijo naši ribiči. Samo v naši ribarnici jih lahko najdemo do 50 ali več vrst. Med njimi naj omenimo le nekatere, ki jih bolj ali manj poznamo: sardoni ali brgljuni, plavice (scombri), sardele, lipani (cefali), trske (moli). Razen

tega je pomemben tudi lov na razne mehkužce kot n. pr. sipe (sepie), Noetove barčice (mussolli) ter liganer (calamari).

Našim ribičem se obeta dobra bodočnost. Dobro bi pa bilo, da bi se združili v učinkovite strokovne organizacije ali zadrage, ki bi mogle bolj uspešno čuvati njihov interes in sodelovati ramo ob ramo s pristojnimi oblastmi v svrhu nadaljnega napredka tržaškega ribištva. Postaven slovenski ribič iz Sv. Križa je zadnjič dejal: Rabimo tako organizacijo, ki nam naj pomaga loviti ribe, ne pa politične trape.

Vesti s Tržaškega

Sv. Križ

Na Vnebohodu smo imeli Križani velik naroden praznik o priliki veličastnega shoda Slovenske narodne liste. Obširno poročilo o shodu objavimo v prvi številki prihodnjega tedna.

Prijave k izpitom na slovnici, srednjih šolah v Trstu

Nižja srednja šola v Trstu

1. Nižji tečajni izpit

Prijavo za nižji tečajni izpit je treba oddati na kolekovanem papirju za 24 lir do 5. junija v pisarni.

Prijavi je treba priložiti:

- rojstni list
- dosedanja spričevala
- potrdilo mestne občine + anagrafskega urada s sliko o istovetnosti prosilca
- spričevalo o ponovnem cepljenju koz
- v pisarni je treba plačati 150 lir v gotovini
- na tekoči račun 11-124 na pošti

je treba plačati 350 lir in priložiti prošnji potrdilo o vplačanem denarju

- privatisti plačajo še 90 lir za telovadno takso na tekoči račun 11-124 ter priložijo potrdilo. Nižji tečajni izpiti se začnejo v sredo 22. junija ob osmih zjutraj.
- Vstopni izpiti za II. in III. raz. K prijavi za vstopne izpite na kolekovanem papirju za 24 lir priložijo prosilci iste listine kakor za nižji tečajni izpit. V pisarni nižje srednje šole plačajo 150 lir, na tekoči račun 11-124 na pošti pa plačajo 300 lir in priložijo k prošnji potrdilo o vplačanem denarju. Prošnje je treba oddati do 5. junija.
- Sprejemni izpiti za I. razred. K prijavi za sprejemne izpite na kolekovanem papirju za 24 lir priložijo prosilci sledeče listine:
 - rojstni list
 - potrdilo mestne občine - anagrafskega urada s sliko o istovetnosti prosilca

bili razstavljeni moški in ženski čevlji. Med pari se je blestel napis: »Za 1. maja. — Vidite, je zopet povzel besedo ljubljanski dobričina, še dva meseca nič ne jeste in ničesar ne izdate, si lahko kupite en par čevljev, stanejo 6.500 din; koliko stanejo taki čevlji v Trstu?« — Ravno toliko lir, po vašem tečaju bi to bilo 65.000 lir, sem odgovoril. »Za mojo plačo bi jih pod istimi pogoji v enem mesecu lahko kupil 5 parov in še dva para copat na vrh, sem si mislil, rekel pa tega nisem, ker nauje je že nekaj časa opazoval miličnik.

»Kakšne pa so po novem gostilne v Ljubljani?« sem se še informiral, saj je pri nas gostilna del tržaškega življenja. »O, to pa je pri nas urejeno na poseben način. Ob šestih zvečer gostilne odprejo, čez nekaj minut je kača zveznih dolga že dvajset metrov. Postavijo se morate v vrsto, če hočete kupiti nakaznico za 2-3 dec tako zvanega vina. Ko ste srečno to opravili, vas čaka nova kača, predno si žejo lahko ugasite. Ob sedmi uri so gostilne zaprte; vsaki dajo po 30 do 50 litrov vina na večer. Ljudska oblast ne

skrbi pri nas samo za blaginjo naših vitkih trebuhov, za udobnost prožne hoje — saj gotovo tudi vas radi tiščijo novi čevlji, mene že precej let ne tiščijo in tudi kurjih očes nimam —; skrbi, da nam molji ne kvarijo oblek, da nam perila ne razjeda milnica, ker nam ne daje ne enega ne drugega. Ljudska oblast zatira z vso energijo stare predvojne razvade krpanja in šivanja in drugih nepotrebnih reakcionarnih razvad, zato nobene šivanke, nobenega sukanka, nobenega gumba, nobenega glavnika, nobenih britvic, nobene zobne ščetke, nobenih krtač, nobene metle in vseh ostalih zahodno-imperialističnih navlak!

Zgovorni Ljubljanečan mi je še marsikaj drugega razodel in še predno smo prispeli zvečer na postajo, sem bil politično zgrajen do višine ljubljanskega nebotičnika. Pred mnogimi leti sem večkrat prihajal v Ljubljano in se mi je zmeraj zdelo, da se Slovenci kopljejo v masti in moki. Redno me je še par dni bolel trebuh, ko sem se vračal iz Ljubljane. Za 5 lir sem »Pri Figovcu« imel pravo ohc. In sedaj? Polenta, polenta in še enkrat polenta...

Na kolodvoru nas je v družbi

- spričevalo o ponovnem cepljenju koz
 - potrdilo o vplačanih 150 lirah na pošti na tekoči račun 11-124
 - v gotovini plačajo 150 lir v pisarni
- Prošnje je treba oddati do 15. junija 1949. v pisarni Slovenske nižje srednje šole, ulica della Scuola Nuova 14-II. Sprejemni izpiti za I. razred se začnejo v petek 17. junija t. l. ob 8h zjutraj.

Programi za izpite se dobe v pisarni Slovenske nižje srednje šole.

Ravnatelj

Nižja Trgovska strokovna šola v Trstu

Sprejemni, vstopni in nižji tečajni izpiti na nižji trgovski strokovni šoli se začnejo 17. junija ob 8.30 zjutraj po urniku, ki je objavljen na oglasni deski v šoli.

Prošnje sprejema šolska pisarna vsak dan in jih je treba vložiti do 5. junija t. l.

Vsa pojasnila se dobio v šolski pisarni v Via Lazzaretto večchio 11-II.

Višje srednje šole v Trstu

Prošnja za priprave k izpitom vseh vrst na Višji realni gimnaziji, Trgovski akademiji in Višjem učiteljskem morajo vložiti privatisti v smislu čl. 34 Pravilnika najkasneje do 31. maja in sicer za polletni ali jesenski rok. Tajništva posameznih šol dajo potrebna pojasnila.

Bivši politični interniranci in preganjanci!

Slovenska demokratska zveza za STO je pričela akcijo, da se dokončno urede odškodninske zahteve slovenskih političnih internirancev in preganjancev. Zato jih vabimo, da javijo svoj primer pisarni SDZ v Trstu, ul. Machiavelli 22-II, da jih lahko vodi v evidenci.

Obvestilo

Obveščamo vse, katerim so bila odbita dovoljenja (licenze), da naj javijo svoj primer pisarni Slov. dem. zveze v Trstu, ulica Machiavelli 22-II (uradne ure od 10 do 12 in od 17 do 19), da ukrene vse potrebno glede nadaljnjih intervencij.

Odbor za volivno premirje

Odbor za volivno premirje je imel dve nadaljnji seji, na katerih so razpravljali o vprašanih tehnične prirode, ki zadevajo razne liste. Glede incidentov, ki so se pojavili te dni na shodih raznih strank, je bila na sejah ponovno poudarjena volja, da se volivno

premirje, kakor je bilo dogovorjeno, brezpogojno spoštuje. V zvezi s tem, apelira odbor na vse prebivalstvo, da bi skrbelo, da bi se sporazum o volivnem premirju najstrože spoštoval.

Iz Kopra

Beležimo vest, ki se je bliskovito razširila in ki se trdovratno vzdržuje, da so nedavno aretirali vsem Tržačanom znanega javnega delavca in pobornika slovenskih pravic na Tržaškem Romana Pahorja.

Z dežele

V uvodnem in notranjih člankih »Dela« od 21. maja beremo gore neskladnosti in neumnosti, da ne bi rabili besede hudobij. Tako trdi pisec, da je SDZ sestavljena iz samih izkoriščevalcev delovnega ljudstva. Tako torej! Ubogo delovno ljudstvo in delovno ljudstvo ter delovno ljudstvo. Kdo tvori prav za prav to delovno ljudstvo? Mogoče samo komunistični agitatorji? Bolj delovnega ljudstva od nas, kraških kmetov in delavcev ga menda ne bo in mi smo ravno ti, ki v veliki večini tvorimo SDZ. Se noben priista »Demokracija«, kot delajo to razni komunistični bogovi, polbogovi in bogci, dobro plačani komunistični govorniki - profesionalisti, agitatorji in teroristi. Ravno mi, člani SDZ smo de-

lovno ljudstvo, ker živimo s trdim trudom od naših bornih kraških njiv ali od naših trdo zasluženih dnin. Ker pa nismo komunisti, ker smo spregledali, ker smo videli, kaj je prav in pošteno in kaj ni — zato nismo delovno ljudstvo. Ubogo »Dela! Tvoje laži so debele kot tvoji trompetarji, tvoje laži so prozorne kot dosedanje lumparije. Jezi te, ker vidimo skozi tebe in tvoje laži. Pa naj te!

Kar se tiče shoda v Bazovici povemo »Dela«, da na prvih sestankih »Demokracije« drugod je bilo tudi malo ljudi. Kako je danes? »Dela« naj le počaka in videlo bo kam bomo prišli demokrati tudi v Bazovici! Na shodu je bilo torej »šeste Bazovcev«. Smo nadvse zadovoljni! Bomo videli koliko bo tam naših glasov. Zakaj je bilo le »šeste Bazovcev« »Dela« dobro zna. V Bazovici je komunistični teror še vedno živ. Led pa smo le razbili tudi v Bazovici. Razbili pa bomo tudi teror! Bila sta tudi dva psa pri shodu? In sta tudi ostala? Resnica bo, vsaj enega sem tudi jaz videl in je mirno poslušal. Na komunističnem shodu na Opčinah je bil tudi pes. Ko je govornik pričel govoriti, je postrigel z ušesi, pogledal debelo, del glavo na eno stran, da bo slišal bolje, da se ne moti... tedaj pa privzdigne zadnjega nogo proti govorniku, opravi svoje delo in mirno odide. Pa brez zamere! Če bi ne bilo res, bi tega ne zapisal.

Eden izmed delovnega ljudstva

Vesti z Goriškega

Minister Tupini v Gorici

Minister za javna dela Tupini je obiskal Gorico v soboto 14. t. m., kjer je prisostvoval polaganju temeljnega kamna za zgraditev novih stavb UNRRA. Te nove hiše bodo zidali v Standrežu, kamor mislijo spraviti istrske begunce, ki so optirali za Italijo.

V soboto zjutraj se je minister Tupini mudil v Trzinu, kjer je izročil ključke novih stanovanj UNRRA 56. družinam beguncem.

Opozorilo beguncem

Te dni je italijanski Rdeči križ objavil, da je Italija sklenila sporazum z mednarodno organizacijo za begunce (IRO), po katerem se bodo morali vpisati pri IRO vsi tuji v Italiji v kolikor nimajo policijskega dovoljenja za stalno bivanje. Ti begunci dobijo posebno izkaznico, ki jim bo zdostovala za bivanje v Italiji in kretanje po državi. Pri tej priliki opozarjamo tiste begunce, ki so optirali za ohranitev italijanskega državljanstva, da oni ne spadajo v gornjo vrsto beguncem in da se jim ni

treba javiti na uradih IRO, dokler jim ne bo rešena opsijska izjava. Javiti se bodo morali le, če jim bo izjava zavrnjena.

Sicer pa naj nihče od beguncem ne misli, da bo že samo zaradi vpisa pri IRO imel pravico do kakšne podpore od strani te organizacije!

Držite poslovne knjige v redu

Trgovska zbornica za industrijo in kmetijstvo sporoča, da morajo na opozorilo ministrstva za industrijo in trgovino, vodili poslovne knjige posebej, tako za glavni sedež kakor za podružnice, vse tiste tvrdke in podjetja, ki poslujejo v Italiji in imajo podružnico na Svobodnem tržaškem ozemlju.

Z meje

Titove straže na meji okolice Gorice so v zadnjih desetih dneh pobile tri osebe, ki so hotele bežati v Italijo. Pribežal je pa v Italijo postajenačnik iz Nove Gorice, g. Koritnik.

Obisk predsednika republike

Za 6. junija Gorica pričakuje obisk predsednika republike Einaudija.

Važno opozorilo

Med Italijo in Jugoslavijo je bil dosežen sporazum, na podlagi katerega plača Jugoslavija odškodnino za vso zaseženo imovino italijanskih državljanov. Podrobnejše poročilo objavimo v prihodnji številki.

24. maj

24. maj se v Gorici ni prav nič ločil od drugih dnevov. Mrtno in dolgočasno kot vsak drugi dan je leglo življenje. Vse je bilo odprto in ljudje so delali, v kolikor so bili zaposleni, če ne so pa pasli zivala. O prazniku so pričale samo redke zastave, ki so visele z uradnih poslopij. Tudi spominska svečanost pri kostnici na Oslavju ni zbudila mesta iz vsakdanje dramarice.

Slovesni zaključek šmarčnične pobožnosti pri sv. Ivanu v Gorici

bo v torek 31. t. m. ob 8. zvečer. Najprej pridiga. Po pridigi poseben blagoslov Marije Pomočnice pete litanije M. B., posvetitev Brezmadežnemu Srcu, zahvalna pesem in blagoslov. Ob zaključku se bodo delile spominske podobe brezjanske Marije Pomagaj. Gorica 23.5.1949.

Videm

V Vidmu so oblastva zaplenila list L'Assalto, ki so ga širili neofašistični elementi in ki je nosil tudi slike poginulega Dučea.

Skriljevo

Pri nas smo vsi na delu. Češnje so skoro dozorele in v nekaj dneh jih bomo pobirali in prodajali. Tudi drugo sadje in grozdje obetajo dober in bogat pridelek. Priporočamo vsem lepe nedeljske izlete k nam, na ta griček, ki je tudi zadnji na slovenski zemlji.

Slov. češnje v London

Češnje iz jugoslovanskega goriškega ozemlja prevažajo z letali v London. Češnje vozijo na mirensko letališče pri Gorici, v Italiji, in od tod z raketoplovi v London. Vsak raketoplov lahko pelje največ 30 kvintalov češenj. Na mirensko letališče pa jih vozijo zato, ker ni vipavsko letališče še pripravljeno za startanje.

Še ena smrt

Anton Terpin, 36 let star, doma v Grojni pri Podgori (Gorica), si je vzel življenje s tem, da si je prerezal žile in izkrvavel. Bil je živčno bolan.

ZA URSICEV SKLAD:

N. N. L. 300.— z geslom: »Prižigam luč narodne zavednosti slepim v Zgoniku.«

PREJETO za volivni fond Slo. narodne liste do dne 25.IV.1949:

N. N. L. 1.000; N. N. L. 20.000; N. N. L. 40.000; N. T. L. 3.000; N. N. L. 8.500; N. N. L. 1.000; V. N. L. 1.000; F. M. L. 10.000; A. M. L. 5.000; S. N. L. 10.000; N. V. L. 20.000; S. K. Z. L. 50.000; Prijatelj iz Sv. Križa L. 2.000. — Skupna vsota L. 171.500.

Mizarji kmetovalci podjetniki!

Deske smrekove, macesne in trdnih lesov, trame, oza, ne plošče, furnir, parkete in drova nudi najugodnejše

CALEA

TEL. 90441 TRST

Viale Sonnino, 24

Tržačani!

V nedeljo vsi na Opčine na volivno zborovanje Slovenske narodne liste! Po zborovanju se vam nudi prilika za lep izlet na Repentabor, kjer ponovno Hofmansthalovo igro »Slehernik!« Poskrbljeno je tudi za ugodno avtobusno zvezo.

Tiskarna sprejme spretno vlagalko. - Ponudbe oddati na upravi lista.

Radio Trst II

(360,6 m — 832 Kc-sek.)

Dnevne oddaje: 7.00 - 7.45, 11.30 - 14.30, 17.30 - 24.00.

Ob nedeljah: 7.15 - 24.00 neprekinjeno.

Poročila dnevno: 7.15, 12.45, 14.00, 19.45, 23.15.

Ob nedeljah: 7.45, 12.45, 19.45, 23.15.

Dnevni pregled tiska: 14.15 (izvzemši nedelje).

Dnevno ob 14.40 Volivno delovanje političnih strank v teku prihodnjega dne.

Nedelja, 29.V.1949: 9.30 Kmetijska oddaja. — 13.12 Glasba po željah. 16.00 Sprehodl po podeželju. — 20.12 Z narodno pesmijo po Sloveniji. — 21.00 Radijski oder - Ivan Tavčar: Cvetje v jeseni, izvajajo člani Radijskega odra.

Ponedeljek, 30.V.: 13.12 Pesmi in plesi slovenskih narodov. — 19.00 Gospodinska oddaja. — 20.10 Bocherini: koncert za celo v H duru. — 20.30 Mussorgski: »Boris Godunov«, opera v 4. dejanju.

Torek, 31.V.: 19.00 Angleščina po radiu. — 21.00 Vzori mladini - Iz življenja francoskega državnika Jožefa Fouché-a. — 21.30

Franck: Simfonija v d molu. — 22.45 Večerne melodije.

Sreda, 1.VI.: 13.12 Glasba po željah. — 19.00 Tehnika in gospodarstvo. — 21.00 Razgovori pred mikrofonom. — 21.30 Schubert: Simfonija v C duru št. 9.

Četrtek, 2.VI.: 11.30 Iz opernega sveta. — 13.30 Lisztovo in Chopinove skladbe. — 18.00 Glasbene predavanja. — 21.00 Radijski oder - Finžgar: Naša kri, izvajajo člani Radijskega odra. — 22.45 Uspavanke.

Petek, 3.VI.: 13.12 Glasba po željah. — 18.40 Sramel, kvintet pod vodstvom Oskarja Sonca. — 19.00 Angleščina po radiu. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. 21.00 Mojstri besede. — 21.30 Znani celisti.

Sobota, 4.VI.: 11.30 Simfonična antologija. — 13.40 Priljubljene slovenske pesmi. — 18.30 Oddaja za najmlajše - narodna pripovedka »Gospodična na Gorjancih. — 20.15 Sportna kronika. — 21.00 Sobotni večer. — 22.15 Večerni koncert.

Odgovorni urednik: dr. Janko Jež

Tiska: tiskarna »ADRIA« d. d. v Trstu